

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziolecka

Protokolant: prot. sąd. Patrycja Makuch

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Jacka Derdy

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2020 roku

sprawy **M. M.** oskarżonego z art. 270 § 1 k.k. i art. 273 § 1 k.k.

w związku z art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 12 k.k.

oraz sprawy **M. K.** oskarżonej o popełnienie czterech przestępstw z art. 270 § 1 k.k.

z powodu apelacji, wniesionych przez obrońcę oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 20 grudnia 2019 roku sygnatura akt II K 294/17

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

II. zasądza od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów postępowania odwoławczego po połowie i wymierza im opłatę sądową za II instancję, w łącznej kwocie:

1. M. M. – 410 (czteryście dziesięć) złotych,
2. M. K. – 350 (trzysta pięćdziesiąt) złotych.

/Małgorzata Ziolecka/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 663/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 20 grudnia 2019 roku, sygnatura akt II K 294/17

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

pełnomocnik oskarżyciela subsydiarnego

oskarżyciel prywatny

obrońca w imieniu obojga oskarżonych

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	Obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 4 i 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 i art. 413 § 2 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Wydanie przez sąd rozstrzygający wyroku skazującego w jakiegokolwiek sprawie, musi być logiczną konsekwencją przeświadczenia tegoż sądu, wynikającego ze swobodnej oceny dowodów, że wina została udowodniona w sposób przewidziany przepisami kodeksu postępowania karnego. Materiał dowodowy, na którym zostaje oparte skazanie, musi więc w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości potwierdzać prawdziwość przedstawionych zarzutów. Aby jednak sąd rozstrzygający mógł dojść do tego typu konkluzji, to jest do przekonania o prawdziwości przedstawionego danemu oskarżonemu zarzutu, musi</p>		

uprzednio po pierwsze prawidłowo przeprowadzić postępowanie dowodowe, a po wtóre dokonać kompleksowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ocena ta natomiast musi przez tenże sąd zostać przeprowadzona z uwzględnieniem obowiązujących w tym przedmiocie reguł postępowania i przy wzięciu pod uwagę całokształtu ujawnionego w sprawie materiału dowodowego.

W myśl dyrektywy określonej w art. 7 k.p.k., organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Zgodnie z tą zasadą, przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną tego przepisu, gdy:

1) jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.),

2) stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),

3) jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k.) - patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 roku, V KKN 104/98.

W kontekście powyższych zasad zauważyć należy, że Sąd Rejonowy przeprowadził w niniejszej sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe, na co wskazuje nie tylko zawartość akt niniejszej sprawy, ale przede wszystkim lista dowodów przeanalizowanych przez ten Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w tym tych które stały się podstawą ustaleń faktycznych (karty 353v - 356 akt). Sąd Okręgowy z kolei, przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, nie dostrzegł, aby istniała konieczność przeprowadzenia jeszcze jakiegoś innego dowodu, który pomógłby w ustaleniu przebiegu przedmiotowych zdarzeń, gdyż jego zdaniem zebrany w sprawie i uznany za wiarygodny materiał dowodowy wskazuje na to, iż oskarżeni popełnili zarzucane im przestępstwa. Zauważyć też należy, że i obrońca oskarżonych nie podniósł zarzutu braków dowodowych postępowania, ani nie zawarł w swoich apelacjach żadnych wniosków dowodowych.

Podkreślić też należy, że Sąd I instancji procedował z poszanowaniem wszelkich reguł i zasad postępowania oraz nie dopuścił się obrazy przepisów kodeksu postępowania karnego. W toku postępowania zostały wyjaśnione - zgodnie z nakazem płynącym z dyspozycji przepisu art. 366 § 1 k.p.k. - wszystkie istotne dla sprawy okoliczności.

Następnie Sąd Rejonowy dokonał oceny zebranego w sprawie i w całości ujawnionego materiału dowodowego i to w sposób czyniący zadość obowiązującym w tym względzie zasadom (art. 7

k.p.k.). Każdy z ujawnionych w toku przewodu sądowego dowodów poddany został ocenie. Potwierdza to analiza akt sprawy i uzasadnienie wyroku, w którym wskazano, jakie fakty zostały uznane za udowodnione i jakie dowody były podstawą ich przyjęcia. Ocena materiału dowodowego nie budzi zastrzeżeń, albowiem nie wykracza poza ramy swobodnej ich oceny, jest dokładna i nie zawiera błędów logicznych.

Sąd II instancji podnosi w tym miejscu, iż nie jest jego rolą dokonywanie powtórnej drobiazgowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Takowa została bowiem poczyniona przez Sąd rozstrzygający, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regułami, a Sąd Okręgowy ocenę tę w pełni akceptuje.

Podkreślić jednak należy, że Sąd I instancji niezwykle dokładnie przeanalizował wyjaśnienia oskarżonych, jak i zeznania wszystkich świadków, nie tylko tych będących podstawą ustaleń faktycznych, wskazując które z tych dowodów, w jakim zakresie i dlaczego uznał za wiarygodne. Sąd I instancji przeanalizował także dokumenty i opinie będące podstawą ustaleń faktycznych, precyzyjnie przedstawiając powody dania im wiary, które to stanowisko Sąd II instancji również w pełni podziela. W konsekwencji podstawą uznania oskarżonych winnymi popełnienia zarzucanych im czynów są zawiadomienie Państwowej Inspekcji Pracy o stwierdzonych rozbieżnościach pomiędzy dokumentacją przedłożoną przez oskarżonego a dostarczoną PIP przez jego pracownice, uznane za

wiarygodne zeznania świadków, przede wszystkim pracownik oskarżonego M. M., w połączeniu ze gromadzonymi dokumentami, głównie listami pracy z podrobionymi podpisami tychże pracownik, oraz opinia grafologiczna wskazująca na podrobienie podpisów pracownik przez kierownika sklepu (...).

Podsumowując, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnej analizy wszystkich zgromadzonych dowodów, w sposób wolny od błędów natury faktycznej oraz logicznej i w zgodzie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, prawidłowo ustalając, iż oskarżony M. M. i oskarżona M. K. popełnili zarzucane im przestępstwa.

Odnosząc się zaś do zarzutów obu apelacji, Sąd Odwoławczy pragnie zauważyć, iż przy wysuwaniu twierdzenia o przekroczeniu przez organ procesowy granic sędziowskiej swobody ocen, dalece niewystarczające jest powracanie w środku odwoławczym do drobiazgowej, ponownej analizy materiału dowodowego, której rezultatem miałyby być stwierdzenie, iż - zdaniem skarżącego - preferencje w tych ocenach powinny zostać przewartościowane w kierunku odpowiadającym poglądom autora środków odwoławczych. Sąd II instancji podkreśla, iż w części wstępnej niniejszego uzasadnienia, z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, wskazane zostały teoretyczne podstawy, które pozwalają na przyjęcie, iż przeprowadzona w niniejszej sprawie ocena materiału dowodowego pozostaje po ochroną art. 7 k.p.k.

W przekonaniu Sądu Odwoławczego, wskazane powyżej założenia teoretyczne w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy w pełni pozwalają na przyjęcie, iż słuszność miał Sąd Rejonowy uznając, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów. Natomiast argumenty obu apelacji obrońcy oskarżonych, stanowią jałową polemikę z Sądem I instancji, nie prezentując w istocie okoliczności, które mogłyby podważyć poczynione przez ten Sąd ustalenia i oparte na nich orzeczenie. Krytyka odwoławcza, aby była skuteczna, powinna wykazać usterki rozumowania zaskarżonego orzeczenia. W sytuacji, w której takowych uchybień nie wykazuje poprzestając, co jest bardzo częstym zjawiskiem, na zaprezentowaniu własnej, nieliczącej się na ogół z wymogami art. 410 k.p.k., ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie sposób uznać, że rzeczywiście sąd I instancji dopuścił się przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia tego rodzaju uchybienia.

Przechodząc do omówienia kolejnych zarzutów, to przypomnieć należy, że przepis art. 4 k.p.k. określa ogólną dyrektywę postępowania i dopiero wskazanie tych przepisów ustawy procesowej, które miał sąd naruszyć, wbrew zasadzie obiektywizmu, czyniłoby taki zarzut (choćby) formalnie poprawnym, czego jednak obrońca oskarżonego M. M. w wywiedzionej na jego korzyść apelacji nie zrealizował, co powoduje, iż ten zarzut jest bezpodstawnym.

Naruszenie przepisu art. 410 k.p.k. następuje wtedy, gdy Sąd I instancji pominię w toku procesu istotne z punktu widzenia treści rozstrzygnięcia dowody i nie ujawni

ich na rozprawie lub też, mimo, że wprowadzi je do procesu zignoruje ich znaczenie w toku wyrokowania. Jak już wspomniano powyżej, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, uwzględnił i poprawnie ocenił wszystkie zebrane dowody, a na podstawie dowodów uznanych za wiarygodne prawidłowo ustalił stan faktyczny. Poza wyjaśnieniami oskarżonych, w których nie przyznają się do winy, Sąd Okręgowy nie dopatrył się w niniejszej sprawie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonych, a nie uwzględnionych przez Sąd I instancji, który wyjaśnienia te poprawnie ocenił jako niewiarygodne w odniesieniu do pozostałego materiału dowodowego.

Odnosnie zarzutu obrazy art. 424 k.p.k., to przypomnieć należy, że z treści tego artykułu wynika, że uzasadnienie powinno zawierać zwięzłe wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku. W uzasadnieniu wyroku należy ponadto przytoczyć okoliczności, które sąd miał na względzie przy wymiarze kary, a zwłaszcza przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary, środków zabezpieczających oraz przy innych rozstrzygnięciach zawartych w wyroku.

Analizując sporządzone w niniejszej sprawie uzasadnienie zaskarżonego wyroku, pomimo zastosowania formularza uzasadnienia wprowadzonego przepisem art. 99 a k.p.k., uznać należy, iż spełnia ono wymogi art. 424 k.p.k., tym bardziej, że na kartach 356v

– 357 akt wskazano dlaczego nie uwzględniono wyjaśnień oskarżonych, nie przyznających się do winy, którym dowodom dano wiarę i dlaczego, a którym wiary odmówiono i z jakich powodów.

Jest rzeczą oczywistą, że zawarty w wyroku skazującym opis czynu musi być tak skonstruowany, aby odzwierciedlał realizację przez oskarżonego wszystkich ustawowych znamion przypisanego mu przestępstwa. Nie ulega wątpliwości, że najłatwiej osiągnąć to korzystając z języka ustawy. Nie jest to jednak wymóg kodeksowy i dlatego w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do spełnienia określonego w art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. obowiązku dokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu wystarczające jest posłużenie się takimi sformułowaniami, które w sposób niebudzący wątpliwości odpowiadają treści poszczególnych znamion przypisanego sprawcy czynu zabronionego.

Analizując przyjęty przez Sąd I instancji opis czynów przypisanych oskarżonemu, Sąd Okręgowy nie dopatrył się w nich braków w postaci niedokładnego określenia przypisanego czynu, czy też nie ujęcia znamion przypisanego przestępstwa.

Podsumowując, w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał wszechstronnej analizy wszystkich zgromadzonych dowodów, w sposób wolny od błędów natury faktycznej oraz logicznej i w zgodzie z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, prawidłowo uznając oskarżonego M. M. i oskarżona M. K. za

winnych popełnienia zarzucanych im przestępstw.

Zatem, wbrew odmiennym wywodom skarżącego, kontrola instancyjna nie potwierdziła, aby postępowanie jurysdykcyjne w niniejszej sprawie było obarczone uchybieniami, które mogłyby mieć wpływ na treść wyroku.

Reasumując, w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia przepisów prawa procesowego.

Wniosek	
Zmiana bądź uchylenie zaskarżonego wyroku	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Zważywszy na bezpodstawność zarzutu obrazy przepisów postępowania przez Sąd Rejonowy, brak podstaw do zmiany bądź uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do	

ponownego
rozpatrzenia
przez Sąd I
instancji.

Lp.	Zarzut	
2	Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia jeżeli mógł on mieć wpływ na treść orzeczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		

Zarzut obrońcy oskarżonych, jakoby fakty i wnioski wyciągnięte z materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie powinny być odmienne od tych ustalonych przez Sąd I instancji (zarzut błędu w ustaleniach faktycznych) w żadnym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie. Oczywiście jest prawem każdej strony mnożenie, a nawet wyolbrzymianie na każdym etapie postępowania takich faktów

i ich ocen, które pozwalają na powątpiewanie w ustalenia faktyczne, pod warunkiem wszakże nieprzeinaczania faktów (lojalności wobec faktów). Sąd Odwoławczy wskazuje, że zarzuty zawarte w apelacjach, wniesionych w niniejszej sprawie, mają to właśnie na celu, a apelujący, zmierzając do wyolbrzymienia pewnych faktów i ich ocen, by przekonać o niewinności oskarżonego M. M., a oskarżonej M. K. odnośnie dotyczącego jej zarzutu II aktu oskarżenia, nie spełnia jednak warunku wskazywanego w niejednym orzeczeniu przez Sąd Najwyższy, to jest lojalności wobec faktów, ustalonych w sposób jednoznaczny przez Sąd Rejonowy i w pełni zaakceptowany przez Sąd Okręgowy, co powoduje, że apelacje obrońcy oskarżonych nie zasługują na uwzględnienie.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż o błędzie w ustaleniach faktycznych można mówić tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada zasadom logicznego rozumowania. Zarzut taki mógłby być skuteczny jedynie w razie wykazania, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy, jak również doświadczenia życiowego i logiki dopuścił się sąd orzekający w dokonanej przez siebie ocenie dowodów. Apelacje obrońcy oskarżonych takich wymogów nie spełniają, a ich istota sprowadza się do lansowania odmiennej, opartej jedynie na wywodach skarżącego, wersji zdarzeń, z pominięciem całości przeprowadzonych dowodów, do których odniósł się Sąd Rejonowy. Argumentacja, przedstawiona w uzasadnieniu obu środków

odwoławczych obrońcy oskarżonych, jest w istocie dowolną oceną faktów i okoliczności i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie. Skarżącemu nie udało się bowiem wykazać błędów w rozumowaniu Sądu Rejonowego skutkujących poczynieniem niewłaściwych ustaleń faktycznych czy też innych uchybień mających wpływ na treść wyroku. W uzasadnieniach obu apelacji nie przedstawiono bowiem przekonującej argumentacji na poparcie stanowiska przedstawionego w petitum obu apelacji. Nie przytoczono niczego, co podważałoby prawidłowość toku rozumowania przedstawionego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Nie odniosą skutku zarzuty odwoławcze sprowadzające się jedynie do polemiki z ustaleniami zaskarżonego orzeczenia, bądź do prezentowania odmiennych poglądów na wiarygodność dowodów bądź faktów z nich wynikających.

Sąd I instancji ustalił, i to nie może budzić wątpliwości, że oskarżona M. K., będąc kierownikiem sklepu należącego do oskarżonego M. M., podrobiła podpisy czterech pracowników tego sklepu na listach obecności, zaniżając przepracowane przez nie godziny pracy, i to w celu użycia tych list przez M. M. jako autentycznych. Wskazuje na to jednoznacznie opinia grafologiczna (karty 160 – 196 akt), z której wynika, że podpisy N. Ł., K. (...) zostały nakreślone przez oskarżoną M. K.. Odnośnie podpisu czwartej pracownicy, A. R., w opinii stwierdzono, że prawdopodobnie nakreślony został przez M. K., wykluczono przy tym nakreślenie go przez oskarżonego M. M. bądź przez którąkolwiek

z ówczesnych pracownic sklepu. Z opinii wynika, że obniżenie stopnia kategoryczności nakreślenia podpisu A. R. przez M. K. spowodowane jest krótką, zaledwie trzyliterową formą podpisu, co ogranicza ilość możliwych do wyłonienia i porównania cech. Jednak logika faktów wskazuje, że to na pewno oskarżona M. K. nakreśliła także i ten podpis. Przede wszystkim to ona, jako kierownik sklepu, sporządzała te listy. Nadto konsekwentne zeznania pracownic sklepu wskazują, że na listach tych zaniżono ilość przepracowanych przez nie godzin, a takich list żadna z nich, także A. R., nie sporządzała i nie podpisywała. W tej sytuacji słusznie Sąd I instancji uznał oskarżona M. K. winną popełnienia wszystkich czterech zarzucanych jej przestępstw.

W pełni zasadnie Sąd I instancji ustalił także, że oskarżony M. M. wiedział, że listy te są niezgodne z faktycznie przepracowanymi przez cztery pracownice godzinami pracy, a ich podpisy zostały podrobione przez M. K.. Mając tego świadomość, oskarżony M. M. użył tych list jako autentyczne przy kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy w siedzibie jego firmy. Oceny tej nie zmienia fakt, iż oskarżony M. M. nie przyznał się. Jedynie on był bowiem zainteresowany zaniżeniem liczby godzin przepracowanych przez jego pracownice, przede wszystkim w nadgodzinach, aby nie doszło do naruszenia warunków ich pracy, za co przy kontroli PIP zostałby ukarany. Nadto umniejszane było w ten sposób wynagrodzenie, wypłacane pracownikom przez oskarżonego.

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

II

Z uwagi na nieuwzględnienie obu apelacji, wniesionych w imieniu oskarżonych, Sąd Okręgowy obciążył ich po połowie kosztami postępowania odwoławczego oraz wymierzył im opłaty sądowe za II instancję.

7. PODPIS

/Małgorzata Ziolecka/